

DECIZIE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Eventis Mobile”
Societate cu Răspundere Limitată, în proces de insolvență, reprezentată de
administratorul insolvenței Veaceslav Timotin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dorin Cebanu
împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Comdeco”, intervenient accesoriu
Întreprinderea Mixtă „Eventis Mobile” Societate cu Răspundere Limitată cu privire
la încasarea salariului restant și a penalității,

împotriva deciziei din 10 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care
s-a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Comdeco” și
Întreprinderea Mixtă „Eventis Mobile” Societate cu Răspundere Limitată, s-a admis
apelul declarat de Dorin Cebanu, s-a casat hotărârea din 03 martie 2018 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă:

La 13 aprilie 2017, Dorin Cebanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL „Comdeco” cu privire la încasarea salariului restant și a penalității.

În motivarea acțiunii, reclamantul Dorin Cebanu a indicat că în baza ordinului
de angajare din 01 decembrie 2012 a fost angajat la întreprinderea SRL „Comdeco”
în calitate de administrator, salariul lunar constituind suma de 4 720 lei lunar.

Reclamantul a menționat că angajatorul SRL „Comdeco” nu și-a exercitat cu
buna credință obligațiile sale de achitare a salariului și la momentul depunerii
acțiunii în instanță salariul restant constituie 262 500 lei.

La fel, reclamantul Dorin Cebanu a invocat că conform prevederilor art. 330
alin. (2) Codul muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului acestuia
i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,1 la sută din suma neplătită
în termen. Astfel, pentru reținerea de salariu la moment angajatorul urmează să
achite o penalitate în sumă de 185 500 lei.

Prin urmare, reclamantul Dorin Cebanu a solicitat încasarea din contul SRL „Comdeco” suma de 448 000 lei, dintre care 262 500 lei, cu titlu de salariu restant și 185 500 lei, cu titlu de dobândă pentru reținerea salariului.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din data de 18 mai 2017, a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu ÎM „Eventis Mobile” SRL, ca fondator al SRL „Comdeco” (f.d.23).

Prin hotărârea din 03 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dorin Cebanu împotriva SRL „Comdeco” cu privire la încasarea salariului restant și a dobânzii pentru reținerea salariului. S-a încasat din contul SRL „Comdeco” în beneficiul lui Dorin Cebanu, salariul restant pentru perioada aprilie 2014 - ianuarie 2017, în sumă de 160 480 lei. În rest pretențiile reclamantului, s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d.122).

Prin decizia din 10 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel declarată de SRL „Comdeco”, în persoana asociatului ca reprezentant al organului suprem al acestei societăți și de SRL „Eventis Mobile”, în proces de insolvență. S-a admis cererea de apel declarată de Dorin Cebanu. S-a casat hotărârea din 03 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Dorin Cebanu împotriva SRL „Comdeco”, intervenient accesoriu SRL „Eventis Mobile”, în proces de insolvență privind încasarea salariului restant și a dobânzii pentru reținerea salariului și s-a emis o nouă hotărâre de admitere integrală a pretențiilor. S-a încasat din contul SRL „Comdeco” în beneficiul lui Dorin Cebanu suma de 262 500 lei, cu titlu de salariu restant și suma de 185 500 lei, cu titlu de dobândă legală de întârziere pentru reținerea salariului, iar în total suma de 448 000 lei (f.d.181-191).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Colegiul menționează că copia deciziei motivate din data de 10 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces, la data de 13 noiembrie 2018, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d.192), însă date despre recepționarea acesteia de către recurenta ÎM „Eventis Mobile” SRL la materialele cauzei lipsesc.

Totodată, instanța de recurs relevă că decizia recurată a fost publicată pe portalul instanțelor de judecată la 13 noiembrie 2018.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost declarat de ÎM „Eventis Mobile” SRL, reprezentată de administratorul insolvenței Veaceslav Timotin la 19 decembrie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, ÎM „Eventis Mobile” SRL, reprezentată de administratorul insolvenței Veaceslav Timotin a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii din 03 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a deciziei din 10 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea cererii de recurs, recurenta ÎM „Eventis Mobile” SRL a indicat că instanțele ierarhic inferioare au încălcat normele de drept procedural, prin

soluționarea problemelor drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Recurenta a menționat că, prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 mai 2017, a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu ÎM „Eventis Mobile” SRL, ca fondator unic al SRL „Comdeco”. Însă, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare a întreprinderii în calitate de complex patrimonial unic din data de 14 mai 2013, înregistrat în Registrul de Stat al persoanelor juridice, în baza Deciziei din 02 septembrie 2015 a Camerei Înregistrării de stat, deținătorul complexului patrimonial unic al ÎM „Eventis Mobile” SRL, este SRL „Iulerom”.

Astfel, în perioada în care a fost examinată cauza în instanțele ierarhic inferioare, ÎM „Eventis Mobile” SRL nu era deținător al complexului patrimonial unic SRL „Comdeco”. Respectiv, în proces urma a fi atras proprietarul complexului patrimonial unic SRL „Iulerom”. Or, între ÎM „Eventis Mobile” SRL și SRL „Comdeco” nu există vreun raport juridic.

Recurenta ÎM „Eventis Mobile” SRL, în proces de insolabilitate a indicat că instanțele ierarhic inferioare nu au atras intervenientul accesoriu corespunzător, soluționând problemele drepturilor unor persoane neantrenate în proces, și anume a SRL „Iulerom”. Or, deși instanța de apel a invocat că SRL „Comdeco” urmează să răspundă pentru neachitarea salariului administratorului, totuși, prima instanță a atras în proces fondatorul SRL „Comdeco”, iar instanța de apel nu a anulat încheierea prin care a fost atrasă în proces ca intervenient accesoriu ÎM „Eventis Mobile” SRL, în calitatea sa de fondator al SRL „Comdeco”.

La fel, recurenta a menționat că certificatul din 01 decembrie 2015, semnat de către administratorul insolabilității al ÎM „Eventis Mobile” SRL, Veaceslav Timotin, prin care se confirmă existența datoriei salariale față de Dorin Cebanu, pentru perioada 01 decembrie 2012-01 decembrie 2015, a fost eliberat de către administratorul insolabilității al ÎM „Eventis Mobile” SRL, care nu are calitatea de proprietar al complexului patrimonial unic al SRL „Comdeco” din septembrie 2015 și nu este administratorul insolabilității SRL „Comdeco”.

Recurenta ÎM „Eventis Mobile” SRL, în proces de insolabilitate a invocat că din moment ce instanța de apel susține că SRL „Comdeco” deține propriul său patrimoniu și răspunde cu acesta pentru obligațiile sale, atunci nu există niciun raționament pentru a accepta un certificat semnat de administratorul insolabilității a fostului proprietar al complexului patrimonial al SRL „Comdeco”. Respectiv, intimata SRL „Comdeco” nu a recunoscut existența datoriei față de salariatul Dorin Cebanu și urma a fi aplicată prevederea art. 335 alin. (1) lit. b) din Codul Muncii.

De asemenea, recurenta a indicat că legislația civilă deosebește obligația de bază de cerințele suplimentare. Recunoașterea de către debitor a obligației de bază nu poate servi ca probă a recunoașterii de către debitor a obligației suplimentare și nu poate fi considerată ca întrerupere a curgerii termenului de prescripție cu privire la pretențiile suplimentare.

La data de 15 ianuarie 2019, în adresa intimațiilor Dorin Cebanu și SRL „Comdeco” a fost expediată copia recursului declarat de către Întreprinderea Mixtă „Eventis Mobile” Societate cu Răspundere Limitată, în proces de insolabilitate, reprezentată de administratorul insolabilității Veaceslav Timotin, însă intimata

SRL „Comdeco” nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit, la cererea de recurs depusă de ÎM „Eventis Mobile” SRL, în proces de insolvență, reprezentată de administratorul insolvenței Veaceslav Timotin.

Totodată, la 18 februarie 2019 intimatul Dorin Cebanu a depus referință la recursul declarat de ÎM „Eventis Mobile” SRL, în proces de insolvență, reprezentată de administratorul insolvenței Veaceslav Timotin, prin care a solicitat declararea inadmisibilității recursului declarat de ÎM „Eventis Mobile” SRL, în proces de insolvență, reprezentată de administratorul insolvenței Veaceslav Timotin.

Prin încheierea din 20 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către ÎM „Eventis Mobile” SRL, în proces de insolvență, reprezentată de administratorul insolvenței Veaceslav Timotin împotriva deciziei din data de 10 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Verificând decizia din 10 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului și casarea deciziei recurate, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Art. 259 Codul muncii prevede că drepturile și obligațiile conducătorului unității în sfera raporturilor de muncă sunt reglementate de prezentul cod, de alte acte normative, de documentele de constituire ale unității și de contractul individual de muncă.

Instanța de recurs relevă că obiectul litigiului dedus judecății îl constituie raportul de muncă dintre conducătorul SRL „Comdeco”, Dorin Cebanu și angajatorul SRL „Comdeco”.

Conform art. 13 al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007, actul de constituire al societății va cuprinde: a) numele și prenumele, data și locul nașterii, domiciliul, cetățenia și alte date din actul de identitate al fondatorului persoană fizică; denumirea, sediul, naționalitatea (țara de înregistrare), numărul de identificare de stat ale fondatorului persoană juridică; b) denumirea societății; c) obiectul de activitate; d) cuantumul capitalului social; e) valoarea nominală a participațiilor fondatorilor; f) cuantumul participațiilor (aporturilor) fondatorilor, modul și termenul de vărsare a lor; g) valoarea bunurilor constituite ca participațiune în natură și modul de evaluare în cazul în care au fost făcute asemenea aporturi; h) sediul societății; i) structura, atribuțiile, modul de constituire și de

funcționare a organelor de conducere ale societății; j) modul de reprezentare; k) sucursalele societății în cazul în care există; l) temeiul și modul de reorganizare și lichidare a societății.

Art. 14 alin. (1) al legii citate supra prevede că dispozițiile actului de constituire sînt obligatorii pentru asociați și organele societății.

Conform art. 49 alin. (2) lit. a) al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007 dacă actul de constituire nu prevede altfel, de competența adunării generale a asociațiilor ține desemnarea și eliberarea înainte de termen a administratorului.

Iar, conform art. 70 alin. (1) al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007, administratorul societății se desemnează de adunarea generală a asociațiilor sau de consiliul societății dacă actul de constituire prevede aceasta.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că conform punctului 6.1 alin. (3) al Statutului SRL „Comdeco”, de competența exclusivă a Adunării Generale este alegerea și revocarea directorului, aprobarea modului de remunerare a muncii și a salariilor tarifare ale directorului (f.d.31).

Astfel, atît din normele citate supra cît și din prevederile Statutului SRL „Comdeco” reiese că Adunarea Generală a SRL „Comdeco” este competentă de a numi administratorul societății respective.

Conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 8444 din data de 16 mai 2017, fondatorul SRL „Comdeco” este ÎM „Eventis Mobile” SRL (f.d.18).

Conform procesului verbal al Adunării Generale a fondatorilor SRL „Comdeco” din 29 octombrie 2012, prin care s-a hotărât numirea în calitate de administrator al acestei societăți a lui Dorin Cebanu, Adunarea Generală a fondatorilor SRL „Comdeco” din 29 octombrie 2012 a fost prezidată de Veaceslav Timotin, administratorul insolvenței ÎM „Eventis Mobile” SRL (f.d.52).

Iar, prin ordinul nr. 1-c din 01 decembrie 2012, Dorin Cebanu, în calitate de director al SRL „Comdeco” a ordonat ca el să fie angajat în funcție de director de firmă, în baza propriei cereri (f.d.4).

Conform art. 260 Codul muncii, contractul individual de muncă cu conducătorul unității se încheie pe durata indicată în documentele de constituire ale unității sau pe un termen stabilit în contract prin acordul părților.

Astfel, Colegiul relevă că deși Dorin Cebanu a fost numit în calitate de administrator al SRL „Comdeco”, prin hotărârea Adunării Generale a fondatorilor SRL „Comdeco” din 29 octombrie 2012 (f.d.52), la materialele cauzei lipsește contractul individual de muncă.

Instanța de recurs menționează că art. 58 alin. (1) Codul muncii statuează că în cazul în care contractul individual de muncă nu a fost perfectat în formă scrisă, acesta este considerat a fi încheiat pe o durată nedeterminată și își produce efectele din ziua în care salariatul a fost admis la muncă de către angajator sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului. Dacă salariatul dovedește faptul admiterii la muncă, perfectarea contractului individual de muncă în forma scrisă va fi efectuată de angajator ulterior, în mod obligatoriu.

În acest context este de remarcat că instanța de apel urma să stabilească dacă există un contract individual de muncă încheiat între SRL „Comdeco” și Dorin Cebanu, fie el în formă scrisă sau în formă verbală. Ori dacă între părți s-au stabilit incontestabil existența raporturilor de muncă, absența unui contract în scris neconstituind temei pentru reținerea și neachitarea salariului de către angajator.

Totodată, instanța de recurs menționează că, însăși prevederile art.258 alin. (1) Codului muncii stabilesc că legislația muncii se răsfrînge asupra conducătorilor de unități indiferent de forma organizatorico-juridică și tipul de proprietate, cu excepția cazurilor cînd conducătorul este concomitent și unicul asociat sau proprietarul unității sau administrarea este exercitată în baza unui contract civil încheiat cu o întreprindere.

După cum se observă, în ambele cazuri menționate mai sus, administratorul, în calitate de proprietar al unității sau de specialist în management, în esență nu este salariat al unității respective, nu este parte a raportului individual de muncă, prin urmare, relația dintre societate și administrator fiind analogică regulilor mandatului, care la rîndul său sînt raporturi reglementate de prevederile Codului civil.

Astfel, Colegiul precizează că pentru a stabili dacă prevederile Codului muncii urmează a fi aplicate la soluționarea prezentei cauze, instanțele ierarhic inferioare urmau să stabilească cu certitudine dacă administrarea SRL „Comdeco” de către Dorin Cebanu este exercitată în baza unui contract civil încheiat cu SRL „Comdeco” sau în temeiul unui contract individual de muncă.

Mai mult, în extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice eliberat pentru SRL „Comdeco”, nu este indicat temeiul înregistrării lui Dorin Cebanu în calitate de administrator al întreprinderii respective (f.d.19).

Conform art. 66 alin. (1-2) Codul muncii, în vigoare la data adresării în instanța de judecată a lui Dorin Cebanu, carnetele de muncă se țin pentru toți salariații care lucrează în unitate mai mult de 5 zile lucrătoare. În carnetele de muncă se înscriu datele cu privire la salariat, la activitatea lui de muncă și la stimulările pentru succesele realizate în unitate. Sancțiunile disciplinare nu se înscriu în carnetul de muncă.

În litigiul dedus judecătii, instanța de recurs menționează că la materialele cauzei au fost anexate copiile paginilor 1-3 și 16-17 din carnetul de muncă a lui Dorin Cebanu, lipsind copia întregului carnet de muncă, fapt ce face imposibil de stabilit dacă acesta activa și în alte funcții în perioada decembrie 2012- ianuarie 2017.

Instanța de recurs reiterează că la 13 aprilie 2017, Dorin Cebanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Comdeco” cu privire la încasarea salariului restant și a penalității (f.d.2-3).

Colegiul relevă că prima instanță a stabilit că, reclamantul Dorin Cebanu, fiind director al pîrîtei SRL „Comdeco”, nu poate reprezenta persoana juridică în instanța de judecată, deoarece acesta a înaintat o acțiune din nume propriu împotriva SRL „Comdeco”, al cărui administrator a fost numit prin hotărârea Adunării Generale a fondatorului din 29 octombrie 2012. Astfel, prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din data de 18 mai 2017, a fost atrasă în calitate

de intervenient accesoriu ÎM „Eventis Mobile” SRL, ca fondator al SRL „Comdeco” (f.d.23).

Prin hotărârea din 03 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dorin Cebanu împotriva SRL „Comdeco” cu privire la încasarea salariului restant și a dobânzii pentru reținerea salariului. S-a încasat din contul SRL „Comdeco” în beneficiul lui Dorin Cebanu, salariul restant pentru perioada aprilie 2014 - ianuarie 2017, în sumă de 160 480 lei. În rest pretențiile reclamantului, s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d.131-134).

Prin decizia din 10 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea a de apel declarată de SRL „Comdeco”, în persoana asociatului ca reprezentant al organului suprem al acestei societăți și de SRL „Eventis Mobile”, în proces de insolvență. S-a admis cererea de apel declarată de Dorin Cebanu. S-a casat hotărârea din 03 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Dorin Cebanu împotriva SRL „Comdeco”, intervenient accesoriu SRL „Eventis Mobile”, în proces de insolvență privind încasarea salariului restant și a dobânzii pentru reținerea salariului și s-a emis o nouă hotărâre de admitere integrală a pretențiilor. S-a încasat din contul SRL „Comdeco” în beneficiul lui Dorin Cebanu suma de 262 500 lei, cu titlu de salariu restant și suma de 185 500 lei, cu titlu de dobândă legală de întârziere pentru reținerea salariului, iar în total suma de 448 000 lei (f.d.181-191).

Art. 9 alin. (1) lit. d) Codul muncii prevede că salariatul are dreptul la achitarea la timp și integrală a salariului, în corespundere cu calificarea sa, cu complexitatea, cantitatea și calitatea lucrului efectuat.

Conform art. 128 alin. (1) al Codului muncii, salariul reprezintă orice recompensă sau câștig evaluat în bani, plătit salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă, pentru munca prestată sau care urmează a fi prestată.

Conform art. 49 alin. (2) lit. d) al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007, dacă actul de constituire nu prevede altfel, de competența adunării generale a asociaților ține aprobarea mărimii și modului de achitare a remunerației administratorului.

Instanța de recurs reiterează că punctul 6.1 alin. (3) al Statutului SRL „Comdeco” stabilește că de competența exclusivă a Adunării Generale este aprobarea modului de remunerare a muncii și a salariilor tarifare ale directorului (f.d.31).

Colegiul relevă că normele citate supra reglementează obligația angajatorului SRL „Comdeco” de a achita salariu pentru munca prestată de administratorul Dorin Cebanu, conform modului de remunerare a muncii și a salariilor tarifare stabilite de Adunarea Generală a SRL „Comdeco”.

Astfel, instanța de recurs reține că la materialele cauzei lipsește un act emis de Adunarea Generală a SRL „Comdeco”, prin care ar fi fost stabilit modul de remunerare a noului director numit, Dorin Cebanu sau prin care ar fi fost stabilit salariul tarifar ce urma a fi achitat directorului SRL „Comdeco”. La actele cauzei lipsește o hotărâre emisă de ÎM „Eventis Mobile”, în calitate de fondator al SRL „Comdeco”, prin care ar fi fost stabilit salariul lunar al administratorului SRL

„Comdeco”, Dorin Cebanu. Ori, Adunarea Generală a SRL „Comdeco” are competența exclusivă de a aproba modul de remunerare a muncii și a salariilor tarifare ale directorului societății respective.

Instanța de recurs reiterează că reclamantul Dorin Cebanu a solicitat încasarea din contul SRL „Comdeco” sumei de 262 500 lei, cu titlu de salariu restant pentru perioada decembrie 2012- ianuarie 2017, reieșind din salariul lunar în mărime de 4720 lei (f.d.7).

Colegiul menționează că instanțele ierarhic inferioare nu au stabilit exact data angajării lui Dorin Cebanu la SRL „Comdeco”. Ori, conform procesului verbal al Adunării Generale a fondatorilor SRL „Comdeco” la 29 octombrie 2012, s-a hotărât numirea în calitate de administrator al acestei societăți a lui Dorin Cebanu (f.d.52). Iar, prin ordinul nr. 1-c din 01 decembrie 2012, Dorin Cebanu, în calitate de director al SRL „Comdeco” a ordonat ca el să fie angajat în funcție de director de firmă, în baza propriei cereri (f.d.4).

Mai mult, Colegiul relevă că instanța de apel urma să aprecieze în coroborare cu alte probe certificatul nr.1 din data de 01 februarie 2017, care confirmă salariul calculat pentru perioada decembrie 2012 – ianuarie 2017, ori acest certificat este eliberat de însăși reclamantul Dorin Cebanu, care are interes în admiterea cererii de chemare în judecată înaintată de acesta. Respectiv, urma a fi verificată lista scriptică a angajaților SRL „Comdeco” și tabelul de pontaj, care ar indica salariul primit de fiecare salariat, inclusiv de către directorul Dorin Cebanu și care era modul de calculare a acestui salariu.

La fel, pentru a verifica cuantumul salariului lui Dorin Cebanu, în calitate de administrator al SRL „Comdeco”, instanța de apel urma să verifice dările de seamă și rapoartele financiare aprobate și prezentate de administratorul SRL „Comdeco”, în decembrie 2012 – ianuarie 2017 la organul fiscal, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Biroul Național de Statistică și în alte instituții ale statului, în care urmau a fi indicate datoriile creditoriale privind restanțele salariale, fapte ce ar reprezenta o confirmare că datoriile sunt recunoscute, exigibile și urmează să fie achitate.

Conform art. 72 alin. (4-5) al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007, administratorul asigură ținerea contabilității societății, precum și a registrelor societății prevăzute de lege și de actul de constituire, și informează asociații cu privire la starea de lucruri și la gestiunea societății. În exercitarea atribuțiilor sale, administratorul va da dovadă de diligență și loialitate.

Art. 75 al Legii sus citate prevede că administratorul întocmește anual un raport privind activitatea societății, actul de inventariere a bunurilor societății și alte documente, care urmează a fi prezentate adunării generale a asociaților. Administratorul poate fi obligat să prezinte dări de seamă periodice.

Conform punctului 7.2 al Statutului SRL „Comdeco”, directorul organizează activitatea societății, ținerea evidenței contabile și a lucrărilor de secretariat, întocmește darea de seamă și bilanțul anual, pe care le prezintă adunării.

Instanța de recurs menționează că deși la materialele cauzei sunt anexate rapoartele administratorului Dorin Cebanu pentru anii 2013-2016, în care este indicat faptul că datoriile salariale cresc, instanțele ierarhic inferioare nu au stabilit

dacă aceste rapoarte au fost aprobate de Adunarea Generală a SRL „Comdeco” (f.d.53-56).

Art. 49 alin. (2) lit. b) al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007, prevede expres că dacă actul de constituire nu prevede altfel, de competența adunării generale a asociațiilor ține aprobarea dării de seamă anuale și evaluarea activității administratorului.

Conform punctului 6.1 alin. (2) al Statutului SRL „Comdeco”, de competența exclusivă a Adunării Generale este aprobarea raportului și bilanțului anual.

Respectiv, faptul aprobării de către Adunarea Generală a SRL „Comdeco” a rapoartelor administratorului Dorin Cebanu pentru anii 2013-2016 este necesar pentru a stabili dacă reclamantul a depus diligența necesară la exercitarea atribuțiilor sale, inclusiv ce ține de achitarea datoriilor salariale și evidența tabelelor de pontaj.

Ori, art. 76 al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din data de 14 iunie 2007 stipulează că administratorul societății poartă răspundere materială deplină pentru prejudiciile cauzate de el societății, inclusiv prin plăți ilegale făcute asociațiilor.

Mai mult, Colegiul menționează că instanța de judecată să întemeieze calculului salariului neachitat lui Dorin Cebanu, în baza salariului care a fost achitat administratorului anterior, ori fiecare administrator poate fi remunerat în mod diferit, în dependență de diligența și loialitatea care o manifestă în exercitarea atribuțiilor sale.

La fel, instanța de recurs reține că la materialele cauzei este anexat doar extrasul din contul personal al asiguratului Dorin Cebanu, eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.58-60), în care este indicat fondul retribuirii muncii pentru perioada 01 ianuarie 2013-30 aprilie 2017. Însă, instanța de apel nu a dat apreciere acestei probe și nu a stabilit cu certitudine dacă sumele indicate în acest extras au fost achitate lui Dorin Cebanu sau au fost raportate cu titlu de datorie.

Respectiv, Colegiul precizează că nu poate fi încasat un salariul care nu a fost stabilit sau a cărui quantum nu poate fi stabilit.

Totodată, Colegiul precizează că instanța de apel nu a dat apreciere certificatului eliberat la 01 decembrie 2015 de către reprezentantul asociatului unic al angajatorului, SRL „Eventis Mobile”, administratorul insolvenței Veaceslav Timotin, prin care acesta a recunoscut existența restanței salariale a SRL „Comdeco” față de reclamantul Dorin Cebanu, pentru perioada 01 decembrie 2012 – 01 decembrie 2015.

Prin certificatul sus menționat, administratorul insolvenței Veaceslav Timotin a comunicat reclamantului Dorin Cebanu că, SRL „Comdeco” confirmă existența datoriei salariale formate în perioada 01 decembrie 2012-01 decembrie 2015, în mărime de 169 920 lei (f.d.21).

Însă, instanțele ierarhic inferioare nu au stabilit cum a fost calculată datoria indicată în certificatul eliberat la 01 decembrie 2015 de reprezentantul asociatului unic al angajatorului, SRL „Eventis Mobile”, administratorul insolvenței Veaceslav Timotin în condițiile în care la materialele cauzei lipsește o hotărâre emisă de ÎM „Eventis Mobile”, în calitate de fondator al SRL „Comdeco”, prin care ar fi fost stabilit salariul lunar al administratorului SRL „Comdeco”, Dorin Cebanu.

Ori, fără apreciere a rămas argumentul SRL „Eventis Mobile”, precum că certificatul din 01 decembrie 2015, indicat supra, a fost eliberat de către administratorul insolvenței al ÎM „Eventis Mobile” SRL, Veaceslav Timotin, ca persoană neîmpuțernicită, deoarece la acel moment ÎM „Eventis Mobile” SRL nu avea calitatea de proprietar al complexului patrimonial unic al SRL „Comdeco” din septembrie 2015.

Instanța de recurs specifică că prin încheierea din 02 februarie 2010 a Curții de Apel Economice, s-a admis cererea introductivă înaintată de SRL „Uniora Grup” cu privire la intentarea procesului de insolvență a ÎM „Eventis Mobile” SRL (f.d.65).

Prin încheierea din 17 iulie 2012 a Curții de Apel Chișinău, Veaceslav Timotin a fost numit în calitate de administrator al procesului de insolvență ÎM „Eventis Mobile” SRL (f.d.65).

Prin încheierea din 18 iunie 2013 a Curții de Apel Chișinău a fost confirmat contractul de vânzare -cumpărare a complexului patrimonial unic al ÎM „Eventis Mobile” SRL, în proces de insolvență din 14 mai 2013, încheiat între ÎM „Eventis Mobile” SRL, în proces de insolvență și SRL „Iulerom”.

Conform Deciziei din 02 septembrie 2015 a Camerei Înregistrării de stat, deținătorul complexului patrimonial unic al ÎM „Eventis Mobile” SRL este SRL „Iulerom”, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare a întreprinderii în calitate de complex patrimonial unic din data de 14 mai 2013.

Astfel, pentru a stabili dacă certificatul din 01 decembrie 2015, întocmit de către administratorul insolvenței al ÎM „Eventis Mobile” SRL, Veaceslav Timotin a fost eliberat de acesta ca persoană neîmpuțernicită, instanța ierarhic inferioară urma să stabilească dacă SRL „Comdeco” a fost obiectul contractului de vânzare-cumpărare a întreprinderii în calitate de complex patrimonial unic din data de 14 mai 2013.

Mai mult, deoarece certificatul din 01 decembrie 2015, a fost eliberat de către administratorul insolvenței al ÎM „Eventis Mobile” SRL, Veaceslav Timotin, în perioada în care ÎM „Eventis Mobile” SRL era în proces de insolvență, acesta urma să prezinte actele confirmative ale datoriei SRL „Comdeco” față de Dorin Cebanu, care au stat la baza eliberării acestui certificat sau dacă datoria respectivă a fost validată în cadrul procesului de insolvență a ÎM „Eventis Mobile” SRL.

De asemenea, instanța de apel urma să stabilească dacă Dorin Cebanu sau SRL „Comdeco” este creditor în procesul de insolvență a ÎM „Eventis Mobile” SRL. Ori, conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 9220 din data de 25 mai 2017, ÎM „Eventis Mobile” SRL este în proces de insolvență (f.d.28). Iar, conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, asociatul SRL „Comdeco” este ÎM „Eventis Mobile” SRL (f.d.19).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs menționează că instanțele de judecată, trebuie, să emită o hotărâre clară, având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, în temeiul principiului clarității hotărârii judecătorești.

Astfel, instanța de recurs constată că circumstanțele invocate de apelanta ÎM „Eventis Mobile” SRL în cererea de apel, au rămas fără o apreciere adecvată a instanței de apel, deși, urmau a fi verificate și analizate minuțios, întru soluționarea obiectivă și corectă a litigiului dedus judecării.

Reieșind din specificul acțiunii deduse judecății, precum și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor, alături de cele constatate, era indispensabil de a examina cauza în fond și de a verifica argumentele ÎM „Eventis Mobile” SRL indicate în cererea de apel și pretențiile lui Dorin Cebanu invocate în cererea de chemare în judecată, prin prisma particularităților, instituite de legislația pertinentă litigiului dedus judecății.

În consecință, Colegiul conchide că instanța de apel, care are atribuții de dezvoltare devolutivă a fondului cazului la judecarea apelului, nu a constatat și elucidat toate aceste circumstanțe, importante pentru soluționarea pricinii în fond, și ca urmare, a pronunțat o soluție neîntemeiată.

Colegiul menționează că art. 20 din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție, și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemoțivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Astfel, instanța de recurs conchide că decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere, ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns. Respectiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea hotărâri.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul

determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Eventis Mobile” Societate cu Răspundere Limitată, în proces de insolvabilitate, reprezentată de administratorul insolvabilității Veaceslav Timotin și de a casa decizia din 10 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La judecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate supra, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, reieșind din circumstanțele esențiale ale litigiului dedus judecării.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Eventis Mobile” Societate cu Răspundere Limitată, în proces de insolvabilitate, reprezentată de administratorul insolvabilității Veaceslav Timotin.

Se casează decizia din 10 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dorin Cebanu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Comdeco”, intervenient accesoriu Întreprinderea Mixtă „Eventis Mobile” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea salariului restant și a penalității, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

Nina Vascan